

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- 1204
Konu :Yazılı Soru Önergesi

01.04/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 11.02.2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/17118-175825 sayılı yazı
b) 15.02.2013 tarihli ve 31853594-610-2-3342-1040 sayılı yazı

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/17118 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1 - Görüş 7/17118 (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

**:Atilla KART
Konya Milletvekili**

Esas No

:7/17118

İç Anadolu'da kırsal kesimlerde tarımsal sulamada büyük sorunlar yaşanmaktadır. Trafoların bakım ve kontrollerindeki haksızlık ve mağduriyetler bir tarafa, çiftçi, tarımsal sulamadan kaynaklanan borçlarını ödeyemez haldedir. Özelleştirme sonucunda, "...Çiftçi nasıl olsa bize mahkûm...." anlayışıyla hareket eden dağıtım şirketleri, keyfi ve sorumsuz bir şekilde hareket etmekte, "aşırı kâr" hırsıyla haksız kazanç sağlamaktadırlar.

Sömürü çarkı çiftçiyi öğütmekte ve yok etmektedir.

İç Anadolu Çiftçisi bu sorunlarla uğraşırken, DSİ tarafından "kaçak kuyuların ruhsatlandırılması, ruhsatlı kuyuların güncellenmesi" adı altında sürdürülen çalışmalarda da çok büyük mağduriyetlere yol açılmaktadır. Devlet Su İşleri sorunları çözmek yerine, üstünü örtmekte ya da yok saymaktadır. Şöyle ki; ruhsat işlemleri, DSİ tarafından daha önceden (4-5 yıl önce) tespit edilmiş kuyulara uygulanmaktadır. Ancak DSİ, bu kuyuların hepsini mahallinde tespit etmemiştir. Bazı bölgelere hiç gidilmemiş, bazı bölgelerde ise kuyu başına varılmadan göz kararıyla koordinat uygulaması yapıldığı için kuyular farklı parsellerde görünmektedir. DSİ kendi hatasından kaynaklanan bu sorunlara çözüm bulması gerekirken, vatandaş suçlamakta ve yasal kuyulara "kaçak kuyu" işlemi yapmaktadır.

Böyle bir uygulama elbette kabul edilemez. Zira, DSİ'nin kaçak işlemi yaptığı bu kuyulara MEDAŞ uzun yıllardan bu yana elektrik vermektedir. Vatandaş, Devletin izniyle 30-40 Bin TL. harcama yaptığı kuyuyu, uzun yıllardan bu yana yine Devletin kontrolü ve bilgisi dahilinde kullanmaktadır.

Bir diğer husus; kooperatif sahasında vatandaşın açtığı kuyuya, orada "kooperatife ait kuyu" olduğu gerekçesiyle ruhsat verilmemektedir. Oysa, görünürde kuyu var, ancak faal durumda değildir. DSİ gerçeklerden ve arazi durumundan kopuk bir şekilde çalışmaktadır. Kadastrol kayıtlardaki bulguların zemine uygunluğunu araştırmadan değerlendirmeler yapmaktadır.

Tüm bu sorunları gidermek üzere "Konya Ziraat Odaları Koordinasyon Kurulu" ciddi çalışmalar yapmış, raporlar hazırlamıştır. Hazırlanan raporlarda somut çözüm önerileri getirilmiştir. Sözü edilen raporlara göre; yer altı suyunun korunması olumlu bir yaklaşım olmakla beraber, bütün boyutlarıyla planlanmadan bu çalışma yapıldığı takdirde, telafisi mümkün olmayacak zararlar doğacaktır. Bu zararların doğmaması için; öncelikle arazi toplulaştırması yapılmalıdır. Böylece, Konya Havzasında 100 Bin olan sulama kuyusunun 25-30 Bin civarına düşmesi söz konusu olabilecektir.

Mevcut sulama sistemleri modernize edilmelidir. Projelerin kapalı basınçlı sulama sistemine göre dizayn edilmesi ile KOP Bölgesinde, tarımsal sulamada kullanılan suyun 1/3'ü tasarruf edilecek, 1 Milyar metreküp su geri kazanılacaktır.

Keza, tarımsal toprakların organik madde yönünden zenginleştirilmesi gerekmektedir. Yeşil gübreleme yapan ve anız yakmayan çiftçilerin destekleme kapsamına alınması gerekmektedir. GAP ile KOP kıyaslandığında, aynı büyüklükte tarım arazilerine sahip olmalarına karşılık, GAP Bölgesi Havza içi yıllık su potansiyelinin yaklaşık 55 Milyar metreküp olduğu, KOP Bölgesi yıllık su potansiyelinin ise 8,5 Milyar metreküp olduğu gözönüne alındığında; KOP'un yıllık su

[Handwritten signature]

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

potansiyelini artırma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Uzun yıllardan bu yana anlattığımız üzere; KOP'un, proje olarak revize edilmesi, "Kuzey Konya Sulama Projesi" adıyla projenin yenilenmesi, Göksu nehri gibi suyunun bir kısmı kullanılmadan denize akan Dış Havza Sularının bölgemize yönlendirilmesi ve su seviyesi düşük ya da tamamen kuruyan göletlerin canlandırılması ve yer altı suyunun yükseltilmesi gerekmektedir.

Gelinen aşamada; tarım alanlarında dekar başına kota uygulaması yapılması halinde, artık sulu tarım yapılamaz hale gelecektir. Ortada böylesine kabul edilemez bir tablo söz konusudur.

Ziraat Odalarının dile getirdikleri önerilerin ivedi olarak hayata geçirilmesi zorunluluğu vardır. Bu öneriler çiftçi için hayati önem taşımaktadır.

Konunun birkaç Bakanlığı ilgilendiren boyutlarının bulunması sebebiyle, iş bu önerenin Başbakan'a yöneltilmesi zorunluluğu doğmuştur;

SORU 1) Çiftçinin yaşadığı ekonomik sıkıntılar ve mağduriyetler gözönüne alındığında, tarımsal sulama suyu kullanımında kotalı dönemin 25 Şubat 2013 tarihinden itibaren uygulanması kararını yeniden gözden geçirecek misiniz?

Bu sürenin en az 1 yıl daha uzatılması yönündeki taleplere ne diyorsunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nedir?

SORU 2) Konya Ziraat Odaları Koordinasyon Kurulunun hazırlamış olduğu rapordaki somut çözüm önerilerini neden hayata geçirmiyorsunuz?

Türkiye'nin tarım üretiminde sıçrama yapmasını ve Dünya Devi haline gelmesini sağlayacak bu projeleri neden engelliyorsunuz?

CEVAP 1-2) Konuyla ilgili Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

6111 sayılı "*Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*" ile 167 sayılı "*Yeraltı Suları Hakkında Kanun*"un 10. maddesine yapılan ilâve ile yeraltısuyu kuyularına ölçüm sistemi takılması zorunluluğu getirilmiştir. Aynı madde ile öngörülen Yönetmelik, 07.06.2011 tarihli ve 27957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak, Kanun ve bu Kanuna istinaden hazırlanan Yönetmelikte öngörülen ölçüm sistemlerinin teknik altyapılarının piyasa şartlarında yeterli olmaması, yeni bir sistem olması sebebiyle adaptasyonunun zaman gerektirmesi gibi sebeplerle süre uzatımına gidilmesi gereği doğmuştur. Bu çerçevede bir mevzuat düzenlemesi yapılmış ve 14.02.2013 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 6427 sayılı Kanun hükümleri kapsamında süre 3 sene uzatılmıştır.

Buna göre; ölçüm sistemini kendisi kuramayan kuyu sahibinin talebi halinde, ölçüm sistemi DSİ Genel Müdürlüğünce kurulacak ve bedeli uygun taksitlerle kişiden tahsil edilecektir. Kuyu sahiplerinin DSİ Bölge Müdürlüklerine başvurmaları halinde belgelerinin güncellenmesi için kendilerine gereken bilgiler verilecek olup, DSİ tarafından tahsis düzenlemesi yapılan belgelerden ücret talep edilmeyecektir.

Rezervin yeterli olduğu sahalarda tarımsal sulama için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinden, sanayi suyu için sanayi odasından ihtiyaç belgesine göre su miktarı

M M

belirlenecektir. Ancak yeraltısuyu rezervinin yeterli olmadığı sahalarda tahsis miktarları rezerve göre belirlenecektir.

Toplulaştırma işlemleriyle alakalı çalışmalar devam etmektedir. sulama kooperatiflerine ait sulama sistemlerinde ise yeraltısuyunun daha verimli kullanılması maksadıyla 2004 yılından itibaren kapalı sulama sistemleri dönüşümüne başlanmıştır. Bu amaçla il özel idareleri-sulama kooperatifleri ile DSİ arasında şebeke dönüşüm projesi kapsamında 243 adet sulama kooperatifi ile protokol ve önsözleşme imzalanmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımızca yeraltısuyu kaynaklarının korunması amacıyla arazi toplulaştırma çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede, Konya'da bugüne kadar 117.000 hektar alanda arazi toplulaştırma çalışmaları tamamlanmış olup, 173.000 hektarlık alanda ise arazi toplulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

SORU 3) Türkiye'yi ucuz emek ülkesi, pazar ülkesi haline getirmeye yönelik projeleriniz sebebiyle, tarım üretimine yönelik projelerin hayata geçirilmediği yönündeki eleştiri ve değerlendirmelere ne diyorsunuz?

CEVAP 3) Türkiye ekonomisi ve sosyal yapısında en önemli sektörlerin başında gelen tarım, yapısal değişim ve dönüşüm çalışmalarıyla beraber ortaya konulan etkin ve kararlı politikalar ve sağlanan desteklerle son 10 yıllık dönemde büyük bir çıkış yapan ve ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör konumuna gelmiştir.

Hükümetlerimiz döneminde tarım, sosyal alan olmaktan çok, stratejik ve rekabete dayalı iktisadi bir sektör olarak ele alınmış ve bu kapsamda gününbirlik politikalar yerine, stratejik planlamaya dayanan orta ve uzun vadeli politikalar ortaya konularak, sektörde yıllardır süregelen birçok sorun çözüme kavuşturulmuştur.

Tarımda değişim ve dönüşümün gerçekleştiği bu dönemde; Tarım Kanunu'nun da içinde olduğu sektörle ilgili 14 Kanun çıkarılmış, tarım sektörüne önemli oranda destek sağlanmış ve sektörü geliştirmeye yönelik birçok yeni proje hayata geçirilmiştir.

Uygulamaya konulan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle;

- Tarım sektörü son 9 yılın 8'sinde büyüyerek yarım yüzyılın en istikrarlı dönemini yakalamış,
- 62,5 Milyar Dolara ulaşan Tarımsal GSYH ile Türkiye, tarımsal ekonomik büyüklükte Dünyada yedinci, Avrupa'da birinci sıraya yükselmiştir.
- Tarımsal ihracatımız son 10 yılda önemli oranda artmış ve Türkiye bölgesinde önemli bir tarımsal ihracatçı ülke konumuna yükselmiştir. 2002-2012 döneminde tarım ürünleri ihracatımız yaklaşık 3 kat artarak 4 Milyar Dolardan 16 Milyar Dolara yükselmiştir.
- Bitkisel ve hayvansal üretimde önemli artışlar yaşanmıştır.

Soru önergesinde bahsedilen tarımsal üretimin artırılmasına yönelik projelerin hayata geçirilmediğine yönelik eleştiri ve değerlendirmeler gerçekten uzak olup, tarım sektörümüzde son 10 yılda yaşanan önemli gelişmeler gerek TÜİK istatistiklerinde, gerekse uluslararası kuruluşların raporlarında açık şekilde görülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde çiftçilerin örgütlenmesi, güçlü ve kurumsal bir yapıya kavuşması için kooperatifçilik ve üretici birlikleri çalışmaları teşvik edilerek üretim ve pazarlama aşamasında çiftçilerin daha organize olması sağlanmaktadır.

